

రెండు సంకల్పములు

“ముసలాయన నిన్ను రమ్మన్నాడు....”

బయట ఎండలోకి చూస్తూ నుంచుని ఉన్న రావు ఈ మాటలు విని ఇంచుమించు ఉలిక్కి పడ్డాడు. ఇటు తిరిగి సమాధానం ఇవ్వబోయాడు. గదిలో దీపాలు వేసి ఉన్నప్పటికీ వెలుగు తీవ్రతలో మార్పు రావటంతో కళ్లు చీకట్లు కమ్మినట్లయింది. తనతో మాట్లాడిన అతను అప్పటికే వెళ్ళిపోతున్నాడు. “చిదంబరం!” అని అతన్ని పిలువబోయాడు. మాట పెగలలేదు. ఒకళ్ళిద్దరు టయిపు చేసుకుంటున్నారు. ఇంకొక వ్యక్తి కలం చేతిలో పట్టుకుని తన వయిజే శూన్యంగా చూస్తున్నాడు. మిగిలిన కుర్చీలు ఖాళీగా ఉన్నాయి.

రావు చేతిమీది గడియారంలో ఇంకా రెండు గంటలు కాలేదు. “ముస

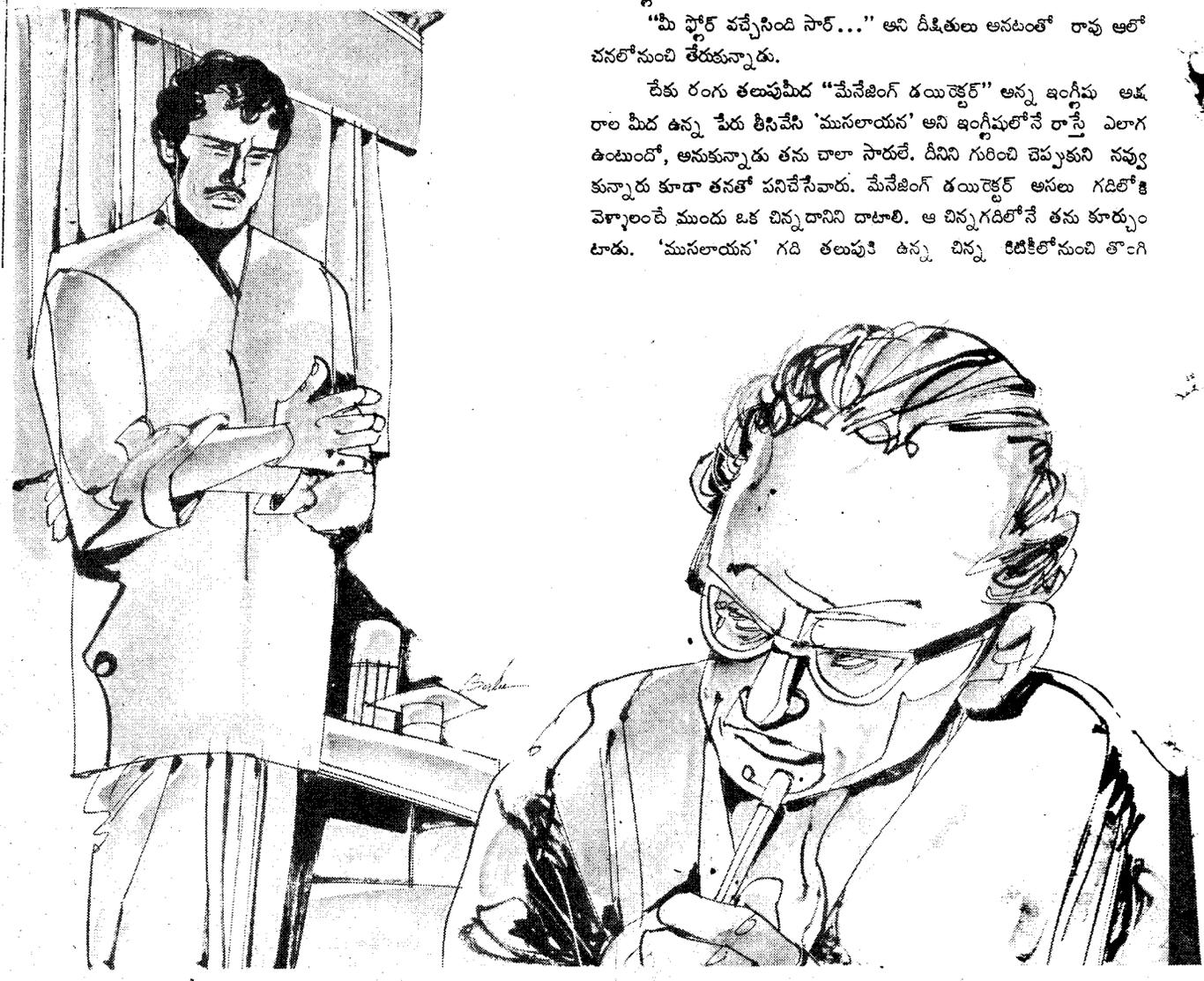
లాయన” సాధారణంగా తనని ఈ వేళలో పిలవడు. ప్రత్యేకంగా ఏదయినా కారణం ఉండేమో ఇప్పుడు రమ్మనటానికి, అనుకుంటూ అతను లిఫ్ట్ వయిపుకి నడిచాడు.

“ఏమిటి సార్ ఇవాళ ఇంత త్వరగా పయికి వెడుతున్నారు?” అని పలకరించాడు. లిఫ్ట్ నడిపే దీక్షితులు. రావు రోజూ రెండున్నర తరువాతనే ‘ముసలాయన’ని చూడటానికి వెడతాడని దీక్షితులికి తెలుసు.

“అవును దీక్షితుయీ, అయ్యగారు ఇవాళ కునుకు తీస్తున్నట్లు లేదు.” అన్నాడు రావు. లిఫ్ట్ తలుపులు మూసుకుంటూ ఉండే, దానిలోపల ఉక్కగా ఉంది. వేడెక్కిన నూనెవాసన వాళ్ళ తలమీద తిరిగే ఫాన్ వల్ల మరింత ఎక్కువ అయినట్లు అనిపించింది అతనికి.

“మీ ఫ్లోర్ వచ్చేసింది సార్...” అని దీక్షితులు అనటంతో రావు అలో చనలోనుంచి తేరుకున్నాడు.

దేకు రంగు తలుపుమీద “మేనేజింగ్ డయిరెక్టర్” అన్న ఇంగ్లీషు అక్షరాల మీద ఉన్న పేరు తీసివేసి ‘ముసలాయన’ అని ఇంగ్లీషులోనే రాస్తే ఎలాగ ఉంటుందో, అనుకున్నాడు తను చాలా సార్లు. దీనిని గురించి చెప్పకుని నవ్వు కున్నారు కూడా తనతో పనిచేసేవారు. మేనేజింగ్ డయిరెక్టర్ అనలు గదిలోకి వెళ్ళాలంటే ముందు ఒక చిన్నదానిని దాటాలి. ఆ చిన్నగదిలోనే తను కూర్చుంటాడు. ‘ముసలాయన’ గది తలుపుకి ఉన్న చిన్న టిడికీలోనుంచి తొంగి

చూశాడు. ఆయనతో వేరే ఎవరూ లేరు. లోపల చాలా చల్లగా ఉంది. "ఎయిర్ కండిషనర్ ఉంటే మాత్రం వణుకు పుట్టే అంత చల్లగా పెట్టుకోవాలా? అని ఎవరయినా అంటే 'ముసలాయన' పళ్లు కనపడేట్లు చిరునవ్వు నవ్వేవాడు.

"పిలిచారుట..." రావు బల్బుకి ఇవతల పక్క నుంచుని తనలో తనను మాట్లాడుకున్నంత నెమ్మదిగా అడిగాడు. 'ముసలాయన' సమాధానం చెప్పకుండా ఏవో కాగితాలు చదువుకుంటూ ఉండిపోయాడు. అతను బాగా ఎర్రటి మనిషి; మొహం అంతా సన్నటి ముడతలు; జుట్టు తెల్లగా తెరిసిపోయి ఉండేది.

కొన్ని షణాలపాటు ఇద్దరూ మాట్లాడలేదు. రావు తన ప్రశ్నని మళ్ళీ వెయ్యిటియి ఊరుకున్నాడు. చివరకి 'ముసలాయన' తల ఎత్తి చూశాడు.

అతని కళ్లు రావుకి ఎప్పుడూ నీరు కారుతున్నట్లు కనిపించేవి. ఇంకా కొన్ని షణాలు గడిచాయి.

"చెంగప్ప సరే నన్నాడా?" ఈ సారి ముసలాయన మేల్చాడు.

రావుకి ఒళ్లు రుణ్ణుమన్నట్లయింది. అతను వెంటనే సమాధానం ఇవ్వక పోయేటప్పటికి 'ముసలాయన' ప్రశ్నార్థకంగా కనుబొమ్మలు కొంచెంగా పయికి ఎత్తి చూశాడు.

"సరే అనక ఏమి చెయ్యగలడు?" అని గొణుగుకుంటున్నట్లు జవాబు చెప్పాడు రావు. ఎలాగో ధైర్యంచేసి ముసలాయన ముఖంలోకి చూశాడు. అతని పళ్లు తెల్లగా మెరుస్తున్నాయి. నవ్వుతున్నట్లు పెడిమల్ని విడమరచి ఉంచటం అతనికి అలవాటే కాని నవ్వు వెనుక హాస్యం అనేది ఏమీ లేదని రావుకి బాగా తెలుసు. ముసలాయన బల్బుమీది పెన్సిల్ ని ఒకదానిని తీసి దానితో నెమ్మదిగా తనముందు పయి పళ్లు వరుసమీద కొట్టుకోవటం ప్రారంభించాడు. కట్టుడు పళ్లు కాబట్టే అంత సమంగా చక్కగా ఉన్నాయి, అన్న ఆలోచన రావు మనస్సులో మెదిలి మాయం అయింది.

"సాయంత్రంలోపల మళ్ళీ కలుసుకుని పని పూర్తి చేసేస్తాను..."

"సరే, మూడు గంటల లోపల మనం మీటింగ్ కి వెళ్ళాలి కదా! తర్వాత వెళ్ళు చెంగప్ప దగ్గరికి." అన్నాడు ముసలాయన తన ముందు ఉన్న కాగితాలని సర్దుతూ.

"అరగంటలో సిద్ధంగా ఉంటాను" అని రావు ఆ గదిలోనుంచి బయట వచ్చాడు. తన కుర్చీలో కాస్తేపు కూర్చుంటూ మనుకున్నాడు. ముందు కాంటీన్ కి చెలిపోనుచేసి ఏదయినా తెప్పించుకోవచ్చు కాని రిండికి వెడితేనే బాగా ఉంటుందని మళ్ళీ అనిపించింది. కొంత సేపటిదాకా ముసలాయనకి దూరంగా ఉంటే మంచిదనుకున్నాడు.

బయట కారిడార్ లో అప్పుడేవచ్చి కుర్చీలో కూర్చోబోతున్న ఎడెండరు నేరుగా నుంచుని "ఇందాకటినుంచి మీకోసం అడుగుతున్నారు ఆయన..." అన్నాడు.

రావు అవునన్నట్లు తలాడించి లిఫ్ట్ వయిపుకి నడిచి వెళ్లిపోయాడు. లిఫ్ట్ ఆపరేటర్ "కాంటీన్ కేకదా?" అన్న ప్రశ్నకి కూడా మాటలలో సమాధానం చెప్పకుండా తల పంకించాడు.

కాంటీన్ లో బాగా ఖాళీగా ఉన్న చోటు చూసుకుని అక్కడికి తీసుకు వెళ్ళాడు తన కాఫీని. తనలాంటి వాళ్ళకోసం కొంచెం ఎక్కువ శ్రద్ధగా చేసినప్పటికీ కాఫీ తియ్యగా కొద్దిగా మందువాసన ఏదో వేస్తోంది. ఇక్కడినుంచి చెంగప్పకి ఫోన్ చేసి మాట్లాడవచ్చు. ఇంతలో ముసలాయన చెయ్యకుండా ఉండాలి, అంటే. అతనికి ఇది సాధారణంగా ఒక చిన్న కునుకు తీసే వేళ. కాని ఏమిచేస్తాడో చెప్పటం కష్టం అనుకున్నాడు రావు. లాగుతున్న కాఫీని మధ్యలోనే వదిలివేసి ఫోన్ దగ్గరికి వెళ్ళాడు. కాంటీన్ అధికారి అతని ఉద్దేశాన్ని కనిపెట్టి తనపద్ద చెలిపోనని కొంచెం ముందుకి తోశాడు.

చెంగప్ప దొరకలేదు. 'ఫరవాలేదు' అనుకున్నాడు రావు. చెలిపోను చేసినందుకు డబ్బులు ఏమీ పుచ్చుకోలేదు కాంటీన్ మనిషి. కొంచెంసేపు ఆగి. తన గదిలోనుంచి చెలిపోనుచేసి చూడవచ్చుననుకుంటూ రావు తిరిగి వెళ్ళిపోయాడు. మనసులో వ్యాకులం మాత్రం వాన ముసురులాగ అలుముకునే ఉంది. రావుని చూడగానే అడెండరు "మీకోసం అడుగుతున్నారు అయ్యగారు..." అన్నాడు.

"పది నిముషాలు ముందే బయలుదేరుదాము. ద్రయివరుతో చెప్పి!" రావు గదిలోకి వెళ్ళేప్పటికి నుంచునే ఉన్నాడు ముసలాయన. సిద్దపోలేదన్న మాట. 'మేలుకునే ఉంది ఏమి చేశాడో...' రావు ఆందోళన ఎక్కువ అయింది.

"అలాగే," అంటూ రిండికి ఇంటర్ కామ్ లో చెప్పటానికి ఉద్యుక్తుడయ్యాడు.

కారులోకూడా ఎయిర్ కండిషన్ ఉంది. రిడికీల అద్దాలన్నీ కొద్దిగా రంగుచి కావటంచేత లోపల అసలే ఎండ తెలియటంలేదు. బస్సుల చప్పుళ్ళూ, వాహనాల హోర్నూ సన్నగా వినపడుతున్నాయి. రావు ద్రయివరు పక్కన కూర్చుంటే ముసలాయన ఒక్కడూ వెనక సీటులో ద్రయివరు వెనక కూర్చున్నాడు.

"ట్రాఫిక్ ఎక్కువగానే వుంది," అన్నాడు రావు కొంచెంగా వెనక్కి తిరిగి. ముసలాయన ముఖావంగా అతని వయపు చూసి "అవును" అన్నాడు.

నడుస్తున్న కారు హఠాత్తుగా ఒక కుదుపుతో ఆగిపోయింది. ముందు బస్సువాడు 'సడన్ బ్రేక్' వేశాడని నసిగాడు ద్రయివరు. ఆ బస్సు దట్టంగా పొగ వదులుతోంది. ఎలాగయినా దానిని దాటివెళ్ళమని ద్రయివరుతో రావు అన్నాడు.

"కష్టం! ఈ వయపు ఎదురుగా చాలా బళ్లు వస్తున్నాయి. ముసలాయన అన్న ఈమాటలువిని రావు అతనివంక చూశాడు. ముసలాయన తనచేతిగడియారం చూసుకుంటున్నాడు "మన మీటింగ్ కి వెళ్ళేముందు క్లబ్బులో ఒక నిముషం ఆగాలి.

"క్లబ్బులోనా?" అనాలోచితంగా అడిగాడు రావు. అతని ఈ ప్రశ్నకి సమాధానం రాలేదు. ఏమి మాట్లాడాలో తెలియక రావు తన దృష్టిని ముందుకి మళ్ళించాడు. "చెంగప్పగారు క్లబ్బులో ఉంటారు సార్..." అని చాలా నెమ్మదిగా రహస్యం చెప్పినట్లు చెప్పాడు ద్రయివరు. అతని మాటలు వెనుక సీటులో వినపడి ఉండవు అనుకున్నాడు రావు. ఈ ఆలోచన మనూ వుండగానే అతని కలవరపాటు మరింత ఎక్కువయింది.

వాళ్ళ కారు వెనకాల వాహనాల హోర్నలు ఒక్కసారిగా మోగటం మొదలు పెట్టాయి. ద్రయివరు ఆస్పష్టంగా ఏదో అంటూ బస్సుని తప్పించి ముందుకి వెళ్ళటానికి అతిప్రయాసతో స్టీరింగ్ వీల్ ని తిప్పటంచూసి "జాగ్రత్త..." అని మందలించాడు రావు. కారు ఎడమవయిపున కూర్చుని ఉన్న అతనికి అవతల వయపు బళ్ళు రావటం అంత బాగా కనపడటంలేదు. ద్రయివరు తమ కారు హోర్న్ ని అదేవసంగా వేస్తూముందుకి వెళ్ళిపోతున్నాడు. బస్సు ఎందుకి ఆగిపోయిందో అప్పుడు తెలిసింది రావుకి. దాని ముందు ఒక లారీ నిలబడి వుంది. దాని తాలూకు మనిషి బస్సు ద్రయివరుతో చేతులు ఊపుతూ ఏదో చెబుతున్నాడు. రావు ఆ దృశ్యాన్ని ఒక్క షణం చూసి ముందుకి దృష్టి సారించాడు. ఎదురుగుండా ఇంకొక లారీ వస్తోంది. అది ముందుకి వచ్చేలోపలే లారీని కూడా దాటి వెళ్ళిపోవటానికి వేగం పెచ్చించాడు తమ ద్రయివరు. వెనక సీటునుంచి ముసలాయనా, ముందునుంచి రావు కంగారుగా పెచ్చరికలు చేశారు. ద్రయివరు ప్రయత్నం ఫలించలేదు. లారీ, కారు-రెండింటి బ్రేకులు కూడా పడ్డాయి కాని ప్రయోజనం లేకపోయింది. చెంగప్ప సంగతి ఏమిటి? అన్న ఆలోచన మెరిసినట్లయింది రావుకి. ఇంచుమించు అదే షణం వాహనాలు రెండూ ఢీ కొన్నాయి.

రావు తను ఒక ఆసుపత్రి మంచమీద పడుకుని ఉన్నానని గ్రహించాడు. నెమ్మదిగా చేతులు కదిలించి చూశాడు. ఆ తర్వాత కాళ్ళు కొంచెం మడిచి నేరుగా దాపుకున్నాడు. ఎముకలు ఏవీ విరిగినట్లు లేవు. సందేహిస్తూనే తల తడిచి చూసుకున్నాడు. కట్టు కట్టి ఉంది.

“తెలివి వచ్చిందన్న మాట!”

మంచిది...” అప్పుడే తలుపు తెరిచి లోపలికి వస్తున్న అతను అన్నాడు. అద్దాలి ప్రేములేని కళ్ళజోడు, మోకాళ్ళదాకా వచ్చే తెల్లకోటు వేసుకుని పొట్టిగా ఉన్నాడు. బట్టతల నున్నగా మెరుస్తోంది. దాక్టరు వెనకే వచ్చిన వ్యక్తి ముఖం రావుకి బాగా పరచితమయినదే.

“మిమ్మల్ని తీసుకు వెళ్ళటానికి ఈయన వచ్చాడు. మీ ఆఫీసు వాళ్ళ పంపారు...” అని చెప్పుకుపోతూ దాక్టరు మంచం దగ్గరికి వచ్చి రావుని పరీక్షించటం ప్రారంభించాడు. “ఎముకలేవీ విరగలేదు. తలకి చిన్న డెబ్బతగిలిం దంతే—కారు విండ్ స్ట్రీమ్ కొట్టుకొని స్పృహ తప్పింది. అదృష్టవశాత్తు ఇంకేమీ కాలేదు...”

రావు చూపులు దాక్టరుని దాటి వెనుక నుంచుని ఉన్న వ్యక్తి మొహంమీద నిలిచాయి, అతను పెదవి విరిచి తల కొట్టగా, అడ్డంగా ఆడించాడు.

“మీరు లేచి నుంచోవచ్చు. కావలిస్తే వెళ్ళిపోవచ్చుకూడా... ద్రయివరుణ్ణి కూడా... పెద్ద డెబ్బలేమీ తగలలేదు. కాని మీ మేనేజింగ్ డయిరెక్టరు మూత్రం...” అని ఆగిపోయాడు దాక్టరు.

లారీకి అంత గట్టిగా కొట్టుకోలేదు కారు. ముసలాయన గుండె ఆగి పోయాడుట...!” ఈ మాటలు అంటున్నప్పుడు రావు తోటి ఉద్యోగి ముఖ కవళకలు మారలేదు.

ఇంటి ఆవరణలో జనం గుమిగూడి ఉన్నారు. కార్లు వచ్చి వెడుతున్నాయి. రావు ముందు ముసలాయన ఇంటికి వెళ్ళాడన్నాడు. అతన్ని తీసుకురావటానికి వచ్చిన వ్యక్తి అభ్యంతరం చెప్పలేదు. నడిచినప్పుడు తల కొంచెం తిరుగు తున్నట్లు అనిపించింది. కాని రావు ఎవరి చేయూతా లేకుండానే కారు ఎక్కి దిగి గలిగాడు. దారిలో యిద్దరూ పిచ్చిపాటి కొంచెం మాట్లాడుకున్నారు.

“ముసలాయన తమ్ముడే వస్తాడననుకుంటున్నాడు...” రావుని తీసుకు వెడుతున్న అతను అన్నాడు. హాల్లోకి వెళ్ళమని ఎవరో చెబితే ఇంటిపయిపు నడిచారు ఇద్దరూ.

“అడుగు వెంగప్ప వెళ్ళిపోతున్నాడు!” రావు అటు చూశాడు. నల్ల రంగు కిటికీ అద్దాలు ఉన్న కారు ఒకటి పోర్టికోలోనుంచి బయటికి వస్తోంది—ముందు గాఢ కిటికీమీద వెల్లురుపడి మెరుస్తోంది. కాని లోపల ద్రయివరు మూత్రం అస్పష్టంగా కనిపిస్తున్నాడు. వెనక సీటులో వున్నవాళ్ళ ఆ సలే కనిపించ తుంటేదు.

తవతో వస్తున్న వ్యక్తి మలుపు తిరిగి, “అది వెంగప్ప కారుని కూడా నాకు తెలీదు.” అన్నాడు రావు. “లోపల మనుష్యులే కనిపించలేదు!”

“వెంగప్ప కారు, ఖండి వెంగప్ప ఎక్కి వెడుతున్న కారు అని మూత్రమే అర్థం...” అని చిరునవ్వుతో సమాధానం చెబుతూ అతను తనని పలకరించిన వారితో ఫివరితోనో మాట్లాడటానికి కొంచెం పక్కకి వెళ్ళాడు.

“త్వరగా వెడదాము. ఇంకొంచెం సేపటిలో బయలుదేరుతారు...” వెళ్ళిన వారు మళ్ళీ రావు దగ్గరికి వచ్చేసారు.

హాల్లో అగరవతుం పొగతో వుప్పుల వాసనలు కలిసిపోయి ఉన్నాయి. శవాన్ని గదిమధ్యలో పడుకోబెట్టారు. ముసలాయన భార్య పక్కనే కూర్చుని ఉంది. తల వంచుకుని ఉండటంచేత వెళ్ళిపోతే కదిలే వందనిబట్టి ఆమె ఏడుస్తోందని గ్రహించాడు రావు. ఆమె పక్కన మూగితిన్న అడవారు ఏదో

కవి వారసత్వం నిలిశ్యుర

కవికాక్షరాల
నిరీడికృతమైన అనంతక
ధనానికేం తెలుసు?
పాలకుల దురాత్మలకేం తెలుసు?
అపాంఠావంతో చ్చిరబీగకవిత్వం
తిలువలు పలువలుగా—
కథలలే కబురరాయుకళకే అంకితం!
తానులేస్సె ప్రపంచమంతా
వొట్టిపోయిందనే
ధూర్తప్రేలాపవలకేం తెలుసు—
ప్రతి మహోన్నతమైన కవికిపూర్వం
మరికొందరు వుండనేవున్నారు
అతర్వాత వచ్చేతరాల వెంబడి
ఇంకెందరో వుడుతునే వుంటారు!

చెప్పుతున్నాడు. రావు రాకని గమనించిన ఒకావిధ వంగి వృద్ధురాలి చెవిలో ఏదో చెప్పింది. అవిధ తలఎత్తి రావు వయపు చూసింది. ఉబ్బిపోయి ఉన్న మొహం మీద కన్నీటి దారలు కట్టి ఉన్నాయి. రావు నమస్కారం పెట్టాడు. కాని ఆమె చూపులో గుర్తింపు ఏదీ కనపడలేదు. కొన్ని క్షణాలు అక్కడే నుంచుని రావు వరందాలోకి వచ్చేసాడు.

“మీకూ డెబ్బ తగిలి ఆసుపత్రిలో ఉండిపోయారు కాని లేకపోతే ఈ పని అంతా మీకే తగిలేది!” వరందాలో అతనితో మాట్లాడటానికి చుట్టూ చేరిన వారిలో ఒకరు అన్నాడు.

“ఇప్పడయినా ఏమీ చెయ్యాలో తోచటం లేదు...” అన్నాడు రావు ఆ వ్యక్తితో.

“ముసలాయన తమ్ముడు రాగానే అంతా తెలుస్తుందిలేదీ!” ఈ సమా భానం రావులో సన్నుడి కలవరాన్ని లేపదీసింది. వెంగప్పని ‘తమ్ముడు’ కలుసుకుంటే...

“కారులో బయలుదేరుతుంటే. ఈపాటికి ఇక్కడికి వచ్చేసి ఉండాలి.” రావుతో మాట్లాడుతున్న ఆయన రిక్షివాచి చూసుకుంటూ అన్నాడు.

“ఇంతలో తను వెళ్ళి వెంగప్పని కలుసుకోవచ్చు” అనుకున్నాడు రావు. ఇంట్లో ఎక్కడో చెలిపోన మోగింది. దానిని తియ్యటానికి వెళ్ళిన మనిషి కాబోలు వచ్చి రావుతో అన్నాడు “చిన్న అయ్యగారు మీకోసం ఫోన్ చేశారు. మిమ్మల్ని వెంటనే అఫీసుకి రమ్మన్నాడు!”

“ఇక్కడికి రాకుండా అఫీసుకే ముందు వెళ్ళారన్నమాట తమ్ముడు గారు...” అంతకిముందు రావుగాలితో మాట్లాడిన వ్యక్తి అన్నాడు. రావులో ఆందోళన బాగా ఎక్కువ అయిపోయింది. ఎవరికి ఏమీ చెప్ప తుండా చెలిపోన దగ్గరికి వెగంగా నడిచి వెళ్ళిపోయాడు.

“వెంగప్పగారు లేరండీ! మీ మేనేజింగ్ డయిరెక్టర్ అఫీసుకే వెళ్ళారు...”

రావు చెలిపోన రిసీవరుని పెట్టేసి నెమ్మదిగా బయటికి నడిచి వెళ్ళాడు. □